

TRAJNOSTNO POROČILO DESTINACIJE VELENJE

Obdobje: 2023–2025

Ko trajnost postane skupna zgodba ljudi

Velenje ni destinacija, ki bi trajnost »imela«. Velenje je skupnost, ki trajnost živi – v odločitvah, v načinu razvoja ter v odnosu do prostora in ljudi.

Poročilo zajema obdobje 2023–2025 in povzema ključne procese, spremembe ter učinke trajnostnih prizadevanj destinacije. Šaleška dolina, ki je desetletja rasla z energijo dela in premoga, danes pogumno stopa na pot zelene preobrazbe – v smeri mesta prihodnosti, kjer razvoj pomeni predvsem kakovost bivanja, skrb za naravo in odgovorno rabo virov.

V tem obdobju smo trajnost utrjevali kot skupno zgodbo ljudi in prostora. Največji premik je bil, da trajnost ni ostala le na ravni načrtov, temveč je postajala vsakdan. Okrepili smo sistemske pristope – od krožnih rešitev in zmanjševanja odpadkov do pobud, ki ljudi spodbujajo k bolj premišljenim navadam in odgovorni rabi virov.

Trajnost pri nas nastaja v sodelovanju – med občino, javnimi zavodi, podjetji, društvi in prebivalci. Največja moč Velenja so srčni in predani ljudje – obrazi trajnosti, ki spremembe prenašajo v prakso.

Priznanje European Green Leaf 2024 in z njim povezana evropska sredstva so dodatno okrepila naše kampanje, vključevanje prebivalcev ter aktivnosti, ki trajnost približajo ljudem na razumljiv in praktičen način. Hkrati nas obdobje umešča v širši evropski kontekst podnebno nevtrálnih in pametnih mest.

Poseben poudarek smo namenili trajnostnemu turizmu – turizmu, ki ustvarja kakovostne izkušnje in čim manjši vpliv na okolje. Trajnostne prakse smo vključevali v vodenja, doživetja, dogodke in sodelovanje z lokalnimi ponudniki ter spodbujali odgovorno mobilnost, uporabo lokalne ponudbe in spoštljiv odnos do prostora in skupnosti.

To poročilo je več kot pregled opravljenega dela. Je potrditev razvojne smeri in povabilo k nadaljevanju: da trajnost ostane živ proces, ki ga soustvarjamo skupaj – v skupnosti, v prostoru in v turizmu.

VELENJE V ŠTEVILKAH

Metodološka opomba: Metodološka opomba: Kazalniki temeljijo na podatkih SURS, STO, NiST – Nacionalnega informacijskega sistema, občinskih evidenc, internih baz destinacije ter partnerskih institucij. Pri interpretaciji je bila poudarjena kakovost rasti in učinek na prostor ter skupnost.

 Skupnost kot nosilka razvoja: zbranih več kot 2.200 glasov ključnih deležnikov.

 Več ustvarjene vrednosti v turizmu: prihodki iz nastanitvenih dejavnosti so se povečali z 22,94 mio € (2022) na 29,27 mio € (2024) (+27,6 %).

 Rast z razlogom: od 11.691 prihodov (2022) do 16.048 (2024) (+37,3 %) ter od 27.904 prenočitev (2022) do 38.172 (2024) (+36,8 %); rast je bila spremljana z ukrepi upravljanja obiska in trajnostnimi praksami.

 Več dodane vrednosti na zaposlenega: z 29.900 € (2022) na 38.700 € (2024) (+29,4 %).

 Izkušnja obiskovalcev: 88–91 % obiskovalcev je zadovoljnih; v letu 2025 se želi vrniti več kot 90 % vprašanih.

 Simbol preobrazbe: prenovljena, zelena in dostopna Velenjska plaža – prepoznana kot ena najboljših slovenskih urbanih naravnih kopališč.

 Manj odpadkov, več zgleda: povratni kozarci so na izbranih dogodkih prispevali do 60 % manj odpadkov.

 ** Premik v pravo smer: trajnostna mobilnost postaja del vsakdana – sistem Bicy je zrasel z 7.811 izposoj (2022) na 9.159 izposoj (2025) ter dopolnila »Podamo si dlani« – pesem (videospot) kot umetniški poklon velenjskemu zelenemu listu, simbolu zelene preobrazbe.

 Ti kazalniki predstavljajo dokazljive spremembe v navadah, prostoru in skupnosti.

KLJUČNI DOSEŽKI

Turizem in trajnostne prakse

- Zlata medalja **Entente Florale 2024** za trajnostni turizem in prosti čas.
- Krizni načrt destinacije.
- Smernice za velenjske zelene dogodke.
- Uvedba trajnostnih meril v javne razpise (turizem, kultura, županov razpis).
- Izobraževanje ponudnikov: certificiranje, merjenje ogljičnega odtisa, učinkovita raba vode in energije ter odgovorno komuniciranje.
- Zelene navade na mestni tržnici (lastne večkratne vrečke, izmenjava ozimnice).
- Tematska zelena vodenja in razvoj novih trajnostnih produktov (celoletna doživetja).
- Razvoj gastronomske piramide destinacije.

Trajnostna mobilnost

- Nova kolesarska pot **Štrekna** – povezava Velenje–Koroška.
- Mobilnostni načrt Vista za celostno trajnostno mobilnost območja.
- Trajnostni prevozi: Bicikel bus, Štrekna bus, Lokalci, BICY, GreenGO, izposoja koles.

Infrastruktura in krožno gospodarstvo

- Vzpostavitev »knjižnice stvari« **Nucarnica** v Centru ponovne uporabe.
- **Strategija ravnanja z odpadki do leta 2030.**
- Promenada okusov in Pikin festival – prireditvi na poti »Zero Waste«.
- Načrt upravljanja z drevnino – skrb za več kot 8.800 dreves.
- Podnebno-energetska pisarna kot podporna točka pri zeleni preobrazbi.

Edinstvenost (naše, srčno – z jasnimi družbenimi učinki)

- **Zeleni informatorji – naše zelene sile:** edinstven medgeneracijski program, kjer starejši in mladi na dogodkih in v javnem prostoru krepijo okoljsko zavest ter spodbujajo trajnostne navade; program ima izrazit izobraževalni in družbeni učinek.
 - Ekoremediacijska otoka v Velenjskem jezeru.
 - Novo doživetje **Pod gladino** – potop v zgodovino, ki je izginila z zemljevidov, a ostaja v kolektivnem spominu.
 - »Podamo si dlani« – umetniška oda velenjskemu zelenemu listu kot simbolu zelene preobrazbe.
-

OKOLJSKI CERTIFIKATI IN PRIZNANJA

- Slovenia Green Destination GOLD
- European Green Leaf Award 2024
- EU Misija 100 podnebno nevtralnih in pametnih mest
- Zlati kamen 2024
- Entente Florale Europe – zlata medalja 2024
- Moja dežela – znak gostoljubnosti 2025
 - 🏆 Hostel Velenje – Slovenia Green nastanitev
 - 🏆 Vila Bianca – Green Attraction, Green Key

PREPOZNANE TRAJNOSTNE ZGODBE

- »Skrivnosti potopljenih vasi« – med 6 najboljših trajnostnih zgodb na svetu (Destination of Sustainable Cultural Tourism Awards / ITB Berlin).
- »Skrivnosti potopljenih vasi« – znak **Slovenia Unique Experience (SUE)** kot dokaz vrhunske in trajnostne kakovosti doživetja.
- »Podzemna pustolovščina v Hudi luknji« – nagrada **Hidden Gems of Slovenia 2024**.
- **Golden City Gate 2025** – dve srebrni priznanji za promocijska videa (trajnostna destinacija in lokalna kulinarika).
- »Neodkrite zgodbe doline mlinov« – izbrano med **Slovenia's Hidden Gems** (primer razpršitve obiska in trajnostnega doživetja).
- Aplikacija **EVA** – uvrstitev med top 3 okolju prijazne storitve (digitalna podpora trajnostnim navadam).
- Novi promocijski film: »Velenje vabi – mesto priložnosti za vse generacije«.

OBRAZI TRAJNOSTI (ponosni na ljudi)

Za trajnostne rezultate niso ključne le investicije. Ključni so ljudje: zaposleni, prostovoljci, društva, partnerji, ponudniki in občani, ki vsak dan soustvarjajo izkušnjo destinacije. Velenje posluša – in nato ukrepa.

🏆 **Urška Gaberšek** – Naj zelena koordinatorica Slovenia Green 2025.

🏆 **Marija Brložnik** – predsednica Turistične zveze Velenje, prejemnica priznanja za izjemen prispevek k razvoju turistične društvene organizacije 2024.

IZZIVI (iskreno in razvojno)

- Večerna kulinarična ponudba po 22. uri – priložnost za partnerstva in nove koncepte.
- Omejene nakupovalne možnosti – priložnost za lokalne izdelke in butično ponudbo.
- Dostopnost javnega prevoza ob vikendih in praznikih – priložnost za še boljše rešitve.
- Sezonski pritisk na območju jezera – nadaljnje upravljanje obiska in razpršitev doživetij.
- Prilagajanje na vročinske valove, neurja in suše – priložnost za bolj odporno ponudbo ter prilagoditve v prostoru.

SKLEPNA MISEL

Velenje sledi viziji zelene, trajnostne in pametne destinacije, ki postavlja visoke standarde za prihodnost. Naše poslanstvo je jasna zaveza k varovanju narave, izboljšanju kakovosti življenja ter inovativnemu in odgovornemu trajnostnemu turizmu.

Skupaj gradimo zeleno prihodnost – z dejanji, ki ustvarjajo dolgoročne pozitivne učinke v prostoru in skupnosti.

Velenje | december 2025

